

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de

CAPAFONTS

Baix Camp

MEMÒRIA

Document per el Programa de participació ciutadana

Octubre de 2006

Pau Jansà i Olivé
Arquitecte

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

2. INFORMACIÓ

- 2.1. Emmarcament Territorial
- 2.2 El Medi físic i el Paisatge
- 2.3 Marc Històric
- 2.4 Demografia
- 2.5 Les comunicacions

3. ANTECEDENTS DE PLANEJAMNET

- 3.1. Les normes subsidiàries de planejament (1977)
- 3.2. Motivació per a l'elaboració del POUM

4. OBJECTIUS DEL PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL

- 4.1.Objectius del Pla i criteris d'actuació
- 4.2.Contingut i objectius principals del Pla
- 4.3.Marc normatiu

5. QUADRES NUMÈRICS

6. CARTOGRAFIA

ANNEX 1. PROCÉS DE TRAMITACIÓ I PÀRTICIPACIÓ CIUTADANA

ANNEX 2: LLISTAT DE PLANEJAMENT TRAMITAT

ANNEX 3: RECULL DE FOTOGRAFIES DEL MUNICIPI

PLÀNOLS

- 1. ENCAIX TERRITORIAL 1/50.000
- 2. ORTOFOTO 1/10.000
- 3. RÈGIM URBANÍSTIC DEL SÒL VIGENT 1/10.000
- 4. RÈGIM URBANÍSTIC DEL SÒL PROPOSAT. 1/10.000
- 5. QUALIFICACIÓ DEL NUCLI URBÀ VIGENT 1/1.000
- 6. QUALIFICACIÓ DEL NUCLI URBÀ PROPOSAT 1/1.000

1. INTRODUCCIÓ

Justificació de la conveniència i oportunitat del POUM

L'ordenació urbanística del municipi de Capafonts es regeix actualment per les Normes Subsidiàries del municipi de Capafonts, aprovades definitivament el 31 de juliol de 1978 per la Comissió d'Urbanisme de Tarragona. i per les diferents modificacions puntuals aprovades definitivament per la CUT.

En sessió plenària de 10 de maig 2001 es va encomanar la revisió de les Normes subsidiàries de planejament del municipi a l'equip integrat per Pau Jansà i Olivé, Neus Fenollosa i Martínez

Primerament es va procedir a la digitalització del document urbanístic de Normes subsidiàries de Capafonts vigent des de la seva aprovació l'any 1987, al mateix temps que s'actualitzava el document, introduint gràficament tots els documents urbanístics tramitats i aprovats definitivament: Modificacions puntuals de Normes, Estudis de detall,... Aquest document refós de planejament es va lliurar a l'Ajuntament per tal que els serveis tècnics municipals el revisessin.

Atès la llei 2/2002, de 14 de març, d'Urbanisme defineix diferent les figures de planejament, així com també el seu contingut, s'ha derivat l'encàrrec inicial de revisió de les Normes subsidiàries de planejament del municipi per la redacció del POUM de Capafonts, document més complet i adaptat a la nova Llei.

En compliment d'aquest mandat, l'equip redactor aconsegueix l'encàrrec de l'Ajuntament de Capafonts amb la presentació dels treballs preparatoris del nou planejament que es configurarà com a Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, amb les condicions i els requisits que estableixen els articles 57 i concordants de la Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme.

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (d'ara endavant POUM) constitueix l'instrument d'ordenació integral del territori del municipi de Capafonts, de conformitat amb allò que disposa l'actual legislació urbanística. El desenvolupament urbanístic sostenible preservant els recursos naturals i de paisatge és l'objectiu fonamental del POUM.

D'acord amb l'article 74.2 de la Llei, la formulació dels plans d'ordenació urbanística municipal correspon als Ajuntaments. L'article 83.1 atribueix la competència per a l'aprovació inicial i l'aprovació provisional a l'Ajuntament corresponent.

L'article 4 del Reglament parcial de la Llei 2/2002, d'urbanisme, preveu que simultàniament amb l'acord que decideix l'inici dels treballs de d'elaboració del Pla, l'Ajuntament ha d'aprovar el Programa de participació ciutadana, objecte de l'article 59.3.a) de la Llei, que expressarà les mesures i actuacions previstes per a garantir i fomentar els drets d'iniciativa, d'informació i de participació dels ciutadans.

La finalitat d'aquest document és definir els criteris inicials d'elaboració del Pla per tal que es puguin plantejar les possibles discussions i debats a l'entorn de l'ordenació i

creixement del municipi de Capafons i es faciliti l'execució del Programa de participació ciutadana.

La Corporació municipal encarregada de la formulació del Pla, a la vista del resultat de l'exposició al públic i dels estudis tècnics realitzats, acordarà els criteris i solucions generals amb els que s'ha de culminar els treballs d'elaboració del Pla.

2. INFORMACIÓ

2.1. EMMARCAMENT TERRITORIAL

Localització geogràfica

El terme municipal de Capafonts, amb una superfície de 13,30 km², s'estén al nord del massís dels Mollats, formant un amfiteatre obert a la vall del riu Brugent, que neix en el terme. Capafonts confina al nord i ponent amb Prades, a sud-oest amb La Febrò, a sud amb Vilaplana i a l'est amb Mont-ral.

MUNICIPI	CAPAFONTS
COMARCA	BAIX CAMP
SUPERFÍCIE	13,30 Km2
POBLACIÓ (2003)	119 persones
DENSITAT	8.94 hab/km²

El planejament territorial de Catalunya

La Llei 23/1983, de 21 de novembre, de Política Territorial de Catalunya defineix els Plans Estructurals Territorials a aplicar a Catalunya, que són:

6. Pla territorial general, Pla territorial parcial, Pla territorial sectorial

Amb aquests nivells de planificació territorial es pretén potenciar i ordenar el creixement del territori i, a la vegada, coordinar les diferents Administracions que tenen competència sobre el territori.

El Pla territorial general de Catalunya

El Pla Territorial General de Catalunya (PTGC), redactat per la Generalitat dins de les seves competències en ordenació del territori, va ser aprovat per Llei el 16 de març de 1995. Classifica el territori en raó de la seva homogeneïtat, indicant les zones congestionades, les de desenvolupament i les deprimides. Estableix les normes per permetre el desenvolupament d'un sistema de ciutats equilibrades. Indica les pautes a seguir per al manteniment dels recursos i mitjans naturals del territori. Preveu els grans sistemes d'infraestructures.

El Pla defineix uns àmbits d'aplicació i de planificació dels plans territorials parcials, que, d'acord amb la Llei 23/1983, podrà agrupar unitats comarcals i en cap cas dividir-les. Els defineix segons criteris de funcionalitat del territori, i no es poden confondre amb els àmbits administratius que establirà la divisió territorial de Catalunya, en la definició dels quals intervindran, probablement, altres criteris que són els de funcionalitat.

En l'àmbit de les comarques de Tarragona s'hi inclouen deu comarques. És la segona àrea més poblada de Catalunya, amb un creixement demogràfic positiu, degut principalment a la implantació de la indústria petroquímica, a l'atractiu turístic de la seva costa i també a l'existència de la Universitat Rovira i Virgili.

Les directrius que el Pla general dona perquè el Pla territorial parcial les desenvolupi són l'establiment del que s'anomena un sistema de reequilibri territorial de nivell 1, és a dir, el nivell dels que han de jugar un paper més important en aquella política de reubicació del creixement, i a la vegada el disseny de les infraestructures que ho han de fer possible.

El Pla territorial realitza propostes sobre el que han de ser els grans elements estructurals. D'aquests grans elements fixa la línia de ferrocarril, que venint de l'Euromed troba la línia d'alta velocitat provinent de Lleida, les quals s'entronquen en un punt central de l'àmbit i comuniquen després, cap al nord, travessant tot el Penedès.

D'altra banda, aquest és el punt en el qual han de confluir també tota una sèrie de carreteres, entre les quals hi ha el corredor del Mediterrani, la carretera de Salou a Alcover, la carretera de Tarragona a Montblanc i la seva perllongació cap a l'eix transversal entre Tàrrrega i Cervera.

El Pla territorial parcial del Camp de Tarragona, en primer lloc, ha de tenir en compte aquest sistema d'equilibri territorial de nivell 1, establert pel Pla general, basat en els sistemes urbans de Tarragona, de Reus i de Valls, però també amb altres peces prou importants, com són el continu urbà fins a Cambrils (per tant, Salou, Vila-seca i Cambrils), l'extensió de Reus fins a la Selva del Camp i Alcover, i també la prolongació de Tarragona cap al nord fins al Vendrell.

El PTGC també estableix un sistema d'articulació i desenvolupament que estaria format, bàsicament, pel sistema urbà de la Riba, Montblanc i l'Espluga de Francolí, on cada vegada és més clara la consolidació de l'àrea industrial de Montblanc.

També hi ha uns altres sistemes de reequilibri territorial menors, que són els de Falset i Santa Coloma de Queralt, a la Conca de Barberà, i un sistema molt important que s'anomena d'articulació d'àmbits funcionals territorials, que és el del Vendrell-Arboç, és a dir, la zona del Baix Penedès, que està funcionalment cada vegada més a cavall entre tots dos. La voluntat del Pla és que no sigui xuclat cap a la metròpoli de Barcelona sinó que pugui seguir vinculat al Camp de Tarragona.

I finalment, els sistemes costaners de la banda nord i la banda sud, que arriben fins a Cunit i Vandellòs.

El Pla territorial general dissenya una sèrie d'estratègies per a la xarxa viària: eixos nord-sud; connexió de l'eix de l'Ebre amb el litoral, i l'anomenada carretera d'Andorra, des d'Artesa de Segre passant per Agramunt, Tàrrrega, Montblanc, Valls i Tarragona.

Una altra connexió, que està ja molt avançada, és la connexió Montblanc-Reus-Salou. Queden dues peces per completar-la: una de molt immediata és la variant est de Reus i l'altra és el desdoblament fins a Alcover, perquè aquesta via estructura el sistema urbà que hem descrit entre Reus i Alcover.

També hi ha eixos est-oest, com la N-340. De la xarxa ferroviària el Pla diu: "La futura línia del tren d'alta velocitat es bifurcaria en aquest àmbit funcional en un traçat mediterrani cap a València. Les estacions de tren d'alta velocitat s'haurien de localitzar relativament properes al port i a l'aeroport en el sistema central".

En referència al port, estableix: “Cal potenciar el port de Tarragona com a gran centre d'intercanvi lligat a l'aeroport i a la línia d'alta velocitat creant una zona d'activitats logístiques, i finalment, cal millorar l'aeroport de Reus-Tarragona per potenciar el seu ús alternatiu i de suport de l'aeroport de Barcelona i relligar-lo amb els altres centres de transports ja esmentats”.

Aquestes són les grans línies del Pla territorial general, que s'hauran de saber desenvolupar i articular a través de la seva plasmació en el planejament urbanístic dels sistemes urbans.

A la memòria de seguiment del Pla territorial general de Catalunya de desembre de 2001, el Camp de Tarragona apareix com el tercer àmbit que acull més població de Catalunya i un dels tres que segueix creixent, juntament amb les comarques gironines i les centrals. El sistema que contribueix més al reequilibri territorial del país és el de Tarragona-Reus-Valls, que té unes taxes de creixement del doble respecte del de Girona-Cassà i de deu vegades les del sistema de Lleida.

Pel que fa a les infraestructures que el PTGC considera les peces bàsiques per a l'acompliment dels objectius, podem esmentar la potenciació del corredor mediterrani, les obres d'adequació del traçat entre València i el Camp de Tarragona, que permet l'explotació d'aquest tram a alta velocitat. Les inversions que estableix el Pla director del port de Tarragona consolidaran el seu paper en el context europeu i mediterrani. També el Pla director de l'aeroport de Reus hauria de permetre el creixement previsible de trànsit. La Generalitat de Catalunya insta que es connecti aquest aeroport amb la xarxa ferroviària d'alta velocitat i el corredor mediterrani, i proposa un traçat per a aquesta línia que ho permeti.

En relació amb el programa de residus industrials de Catalunya, els objectius tendeixen a optimitzar i flexibilitzar la gestió i fomentar la col·laboració entre tots els agents implicats en el cicle de gestió de residus, de manera que ha de permetre al sector industrial i a l'Administració ambiental progressar conjuntament, cap a un desenvolupament industrial més sostenible.

El Pla territorial parcial del camp de Tarragona

Actualment en fase de redacció, els criteris d'aquest planejament territorial es traduiran i concretaran a través dels plans d'ordenació urbanística municipal i el planejament parcial.

2.2. EL MEDI FÍSIC I EL PAISATGE

Morfologia i geologia del territori

El territori és muntanyenc i força conreat. L'amfiteatre que forma el seu relleu es situa entre les muntanyes de Prades, al nord i el Massís dels Motllats al sud. Les principals elevacions es situen en els Motllats i són el Puig Pelat (1071 m), a l'extrem sud del terme, la Punta de la Barrina (1010 m) i Lo Colomer (1006 m).

El poble de Capafonts (751 m d'altitud) és situat a ponent del terme, sobre un petit turó.

El terme defineix un perímetre de dos triangles units per la base, de direcció est-oest, situada sobre el traç del riu Brugent i la seva prolongació en el barranc de damunt la Vila, que és on es situa el turó del nucli i el sector més pla del terme, que és on es concentren el conreus.

La proximitat dels Motllats, al sud del terme, provoquen una sèrie de pronunciats barrancs i naixements de fonts, les quals donen origen al nom de la població.

Hidrografia

Destaca el pas pel límit oriental del terme del riu Brugent, que té el seu naixement en els Motllats i acompanya l'accés al poble per la carretera d'Alcover a Prades.

El territori de Capafonts és solcat per una bona sèrie de rieres i torrents, dividides en les dues vessants que el limiten. De les muntanyes de Prades, al nord i més allunyades rep, de llevant a ponent, el Riu del Barral. Dels Motllats rep, de llevant a ponent, el Barranc de la Tarrascona, el Barranc de la LLùdriga (naixement del Brugent), Barranc d'en Fort i el de la LLenguaeixuta.

Clima

Els dos factors que influeixen decisivament en el clima d'aquest sector del Baix Camp són, a més de la situació dins el marc regional, les dimensions reduïdes d'un territori rodejat de muntanyes.

Aquest factor comporta temperatures de 2,5 a 3 graus més baixes que el promig del Camp. Les temperatures a l'estiu són moderades, sense la sensació de xafogò que dona la proximitat del mar. Les mitjanes anuals ultrapassen els 2°C.

Les mitjanes anuals de precipitacions són de 712 l/m2.. Pel que fa a la distribució anual de les pluges, hi ha una concentració clara els mesos de tardor i primavera, mentre que a l'estiu hi ha una forta manca de pluges, fet característic dels climes mediterranis.

Els vents més freqüents són els de component N o tramuntana, els quals representen pràcticament el 25% de les situacions de vent. Són seguits en importància pels del llevant o de baix, marinada o del Grau, els de sud-oest o de les Coves o de mar i el de Morella o serè.

Espais d'interès natural

Cal destacar el curs del riu Brugent, les 53 fonts catalogades, i la zona de boscos.

De totes maneres aquesta és una estratègia que va més enllà de l'àmbit municipal, sense renunciar que des del planejament es puguin establir proteccions que facilitin assolir aquests objectius de recuperació en coordinació amb altre tipus d'actuacions.

Protecció dels cursos hídrics de que disposa i del massís forestal existent que forma part de l'espai d'interès natural de les Muntanyes de Prades.

Riscos naturals

Al Baix Camp, els riscos naturals que poden causar unes majors pèrdues econòmiques són les avingudes del riu per forts aiguats i els riscos geològics menors (erosió de vessants i esllavissaments).

2.3. MARC HISTÒRIC

La presència humana a la vall de Capafonts es remunta a l'Epipaleolític i el Neolític, com ho demostren les troballes fetes a la cova del Daniel pel Dr. Vilaseca i al Bec de la Gallina. Tanmateix, algunes peces de sílex trobades en nivells de la plana immediata al poble semblen indicar que deu haver-hi jaciments encara per descobrir, els quals confirmarien el poblament en aquelles èpoques. El poblament del territori de Capafonts a l'època que va del Neolític a l'Edat del Bronze s'inclou en una població que degué estendre's per aquest conjunt muntanyenc, com ho confirmen troballes referents a la indústria del sílex fetes a diferents indrets: Cova del Cisterer, els Segalassos, l'Abellera, barranc de les Marfanyes, Rojals, etc.

La continuïtat de la presència humana a l'àrea de Capafonts en aquesta època ve confirmada per troballes en les immediacions de restes de moles de molí, ceràmica i monedes ibèriques il·lustrades del segle II. S'han trobat restes d'una vil·la romana a la partida de les Planes, a tocar del poble, on es recuperaren monedes dels segles II i III d.C., així com una necròpolis de l'època visigòtica en el camí del Mas del Dinerat.

En temps dels sarraïns, Capafonts depenia políticament i administrativament de Siurana, el qual augmentà en el segle XI, per la gran quantitat de refugiats musulmans que fugien dels cristians. A partir del 1151, la vall del Brugent restà sota el control del comte de Barcelona i en conquerir Siurana, s'establiren colons cristians, entre aquest any i el 1159, data en la qual apareix el nom de "Capafontes" en la carta de població de Prades. Aquesta situació restà inalterable fins el 1324, en què s'incorporà al comtat de Prades, creat per Jaume II en favor del seu fill Ramon Berenguer, el qual el passà al seu germà Pere. La història de Capafonts a partir d'aleshores, ha estat molt relacionada amb aquest comtat fins la seva desaparició. L'any 1425 passà a la família dels comtes de Cardona. Capafonts està inclosa a la carta de població de Prades des de 1159.

A partir del 1425, Capafonts va pertànyer al comte de Cardona (després duc), fins que a les darreries del segle XVII passà al duc de Medinaceli. En morir l'últim sense descendència, les possessions passaren al duc de Feria

La història de Capafonts en aquesta època no es diferencia de la majoria de la resta de la muntanya: intervenció amb voluntaris a la guerra napoleònica, constitució d'un patrimoni públic que passà a l'Estat el 1855 amb la llei Madoz, conseqüències de les guerres dels carlins, pel fet de trobar-se en lloc de pas de les forces d'una i altra banda, etc. Però el fet més rellevant fou l'evolució demogràfica: després d'una època a mitjans del segle XIX d'un augment notable, entrà, com la majoria dels pobles de la muntanya, en un procés de davallada constant. Les dades són aclaridores: dels 532 habitants que hi havia el 1860 (la xifra més alta de la seva història), passà a 422 el 1900, a 292 el 1950, i així fins a l'actualitat, amb 116 habitants l'any 2001.

Evolució del poblament.

El creixement demogràfic de Capafonts és molt baix, per no dir regressiu, però cal dir que dins del nucli es rehabiliten o substitueixen habitatges com a segona residència, i que a l'estiu la població creix considerablement. Sense ser un fenomen extensiu, si és una dada a tenir en compte, fet que ens ha portat a reduir el sòl apte per a urbanitzar, buscant que

les possibles iniciatives privades o públiques es concentrin en el nucli històric i evitar el seu abandó i deteriorament. I no en urbanitzacions de segona residència, deslligades del nucli, amb la dificultat afegida de realitzar unes infraestructures difícils d'executar i de mantenir, degut a la topografia, molt accidentada.

Així doncs les actuacions en nucli històric s'han limitat a conservar l'estructura actual del municipi, fent un especial esforç en aquells buits que encara no han estat edificats, i que antigament constituïen les eres. Es permet l'edificació en aquest espais però limitant l'ocupació de l'edificació, per tal de mantenir la memòria d'aquest espais molt propis del Capafonts.

Monuments i llocs d'interès

- Edificis d'interès històric-artístic:

El Departament de Cultura disposa del següent llistat d'elements arquitectònics catalogats:

Nucli de Capafonts (*)
Església parroquial de Santa Maria (*)
Casa de Macià (*)
Mas de Fortet
Ermita de la Mare de Déu de Barrulles

(*) Catalogats pel "Ministerior de Cultura"

A la Normativa vigent, també hi consten, dins del nucli:

Font de la Santa Missió
Antiga església i casa rectoral.

I al terme, la Normativa Vigent destaquen els següents indrets d'interès paisatgístic i natural:

- Pont de Goi
- Creu Trancada
- Barranc de la Pixera
- Cova dels Cavalls
- Penya Roija
- Balmas de la Pixera
- Roca Furadada de Capafonts
- Font Nova
- Font de la Llodriga
- Picoradan.

Barranc de la Tarascona
Barranc de la Pixera
Barranc Brugent
Barranc de la Llengua Aixuta
Barranc d'en Fort

Es proposa ampliar la catalogació d'indrets d'interès paisatgístic:

Puig Pelat
Copva de les Gralles
Cova del Grèvol
Forat de l'escudelleta
Salt de la Pixera
La Moleta
Lo Morral de la Devesa
El Grau
Coll de Mont-Ral
Font del Tall
Les Tosques
Portell de la Mari Angels
Pont Vell
La Manugra

2.4. DEMOGRAFIA

Població

El municipi de Capafonts en una de les darreres posicions respecte a la realitat que representa el Baix Camp.

Població per sexe

Baix Camp. Distribució per municipis. Any 2001.

	Sexe		
	Homes	Dones	Total
Albiol, l'	109	83	192
Aleixar, l'	372	356	728
Alforja	692	652	1.344
Almoster	488	457	945
Arbolí	64	56	120
Argentera, l'	81	64	145
Borges del Camp, les	806	814	1.620
Botarell	371	365	736
Cambrils	10.489	10.511	21.000
Capafonts	63	53	116
Castellvell del Camp	781	756	1.537
Colldejou	102	84	186
Duesaigües	123	78	201
Febró, la	41	21	62
Maspujols	256	240	496
Mont-roig del Camp	3.429	3.324	6.753
Montbrí del Camp	752	740	1.492
Prades	290	271	561
Pratdip	272	260	532
Reus	43.351	45.655	89.006
Riudecanyes	364	370	734
Riudecols	515	469	984
Riudoms	2.652	2.605	5.257
Selva del Camp, la	2.153	2.137	4.290
Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	2.182	2.191	4.373
Vilanova d'Escornalbou	224	218	442
Vilaplana	284	275	559
Vinyols i els Arcs	662	602	1.264
Baix Camp	71.968	73.707	145.675

Municipis	1975	1986	1996	2001	2003	SUP	Densitat
Tarragonès	132.887	148.090	169.016	182.613	188.052	317	593
Baix Camp	107.055	125.131	140.792	145.675	147.627	695	213
Alt Camp	30.898	33.843	34.356	35.635	36.278	545	67
Baix Penedès	27.429	33.907	48.457	61.256	66.376	296	224

(Font: Institut d'Estadística de Catalunya)

Padró municipal d'habitants.Xifres Oficials.Recomptes
 Capafons. Sèrie temporal.

Any	Població
2003	119
2002	124
2001	122
2000	124
1999	115
1998	118

Estructura de la població per grans grups d'edat

Població segons sexe i edat. Grans grups
 Capafons. Sèrie temporal.

Total					
Any	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més	No consta	
2001	3	78	35	0	
1996	6	74	25	0	
1991	10	73	28	0	
1986	13	72	19	0	
1981	18	66	19	0	

S'observa que la població de Capafons té un creixement nul o regressiu degut a la migració cap a zones urbanes i despoblament del camp. Fins a mitjans dels anys 80, probablement relacionat amb una gran promoció unitària d'habitatge públic protegit, que va conduir al poble població immigrant. Posteriorment, fins a mitjans dels anys 90, la població decreix de manera remarcable.

Per tant, cal destacar l'estabilització de la població de Capafons en els darrers anys, o fins i tot una petita davallada, en comparació a la dinàmica clarament ascendent de la

majoria de municipis del seu entorn, tot i que en els últims 2 anys es torna a observar un repunt en el creixement demogràfic del municipi.

En quan a l'estructura de la població per grans grups d'edat, s'observa clarament una tendència a l'envelliment. El grup entre 15 i 64 anys es manté, mentre augmenta el nombre de persones per damunt dels 65 anys en detriment dels més joves.

2.5 LES COMUNICACIONS

Xarxa viària

En els plànols és grafia la xarxa viària actual, és una xarxa complicada, ja que la topografia es força accidentada

La xarxa viària actual la componen:

- La carretera de Capafons TV-7.041

Els camins:

- El camí de llarg recorregut GR-65-5 travessa el terme pel límit sud del terme amb La Febrò.

3.ANTECEDENTS DE PLANEJAMENT

3.1. LES NORMES SUBSIDIÀRIES DE PLANEJAMENT (1977)

Les Normes Subsidiàries de l'any 1977, actualment vigents, van ser promogudes per l'Ajuntament, i aprovades definitivament per "El Ministerio de obras públicas y urbanismo, comisión provincial de urbanismo" el 31 de juliol de 1978.

Les Normes classificaven com a sòl urbà el nucli ja consolidat, com sòl urbanitzable programat l'ampliació del nucli i com sòl urbanitzable no programat una zona que rodeja el municipi. I com a resposta a la iniciativa privada que en aquell temps va mostrar interessos per tal de dur a terme importants operacions de segona residència, classificava com a sòl urbanitzable una extensa zona de aproximadament 425 HA, en la zona dels Montllats.

Com hem dit les Normes preveien un important creixement degut al turisme, fet que es reflexa en la massiva qualificació de sòl urbanitzable per a segona residència i un considerable creixement del nucli de població.

L'any 1979 es va redactar un Pla parcial per a desenvolupar el 1er dels 5 polígons de la zona dels Montllats, que va ser aprovat inicialment per l'Ajuntament i denegat per la C.P.U.T. en data 28 de maig de 1980, per entendre la Comissió la no oportunitat i conveniència del seu desenvolupament urbanístic.

Les previsions de (creixement massiu de segona residència, i del nucli) de les Normes no es van complir, fet que comporta la necessitat de modificar les Normes per tal d'adaptar-les a la realitat

El 20 de juliol de 1989 es va aprovar la modificació puntual de les Normes tramitada per l'Ajuntament, a petició de la propietària dels terrenys "*vista la imposibilidad de realizar los planes parciales previstos*" i atès que es tracta d'un paratge natural d'alt valor forestal i paisatgístic, es desclassificava com a sòl urbanitzable la zona dels Montllats, que resta com a sòl no urbanitzable.

Més tard, al maig de 1989, el Centre de la Gestió Cadastral i cooperació tributària va redactar la delimitació de Sòl subjecte a contribució territorial urbana el municipi de Capafonts, en la que s'engloben com a terrenys subjectes a contribució urbana els classificats en les normes subsidiàries com a sòl urbà i urbanitzable programat.

3.2. MOTIVACIÓ PER A L'ELABORACIÓ DEL POUM

Com ja hem dit no existeix un document refós de les Normes que contempli les modificacions introduïdes, fet que junt amb la manca de definició del les Normes vigents, ha comportat que aquestes no hagin estat l'eina essencial que es pretenia. Tot i que han servit per marcar uns criteris, que recull la delimitació del sòl de la gestió Cadastral.

Des de la redacció de les Normes han passat prop de vint-i-set anys. El pas del temps ha fet veure aspectes concrets i una globalitat millorable i ha invalidat alguns principis i objectius generals que les Normes contenen.

En aquest anys, s'han realitzat petites actuacions, dins de la petita escala del nucli: Piscina municipal, arranjamet de l'accés del cementiri, Centre social, arranjamet del C/ Farratgetes, arranjamet del C/ de les Fonts, Plaça de l'Església, arranjamet del C/ Abadia, arranjamet del C/ Pau Casals.

Totes aquestes actuacions puntuals i d'altres no esmenades, s'incorporen a la globalitat del planejament general. D'aquesta manera es pretén garantir que el POUM no funcioni tan sols en la gran escala si no també des dels petits element que l'integren.

Al llarg de la redacció dels treballs també s'han estudiat diferents alternatives a les solucions que es proposen, referides a la necessitat d'un creixement extensiu de segona residència, o a la possibilitat de donar una façana límit al municipi.

Fent una anàlisi del planejament vigent i de les necessitats actuals, podem dir que hi ha diferents motius que justifiquen l'elaboració d'aquest POUM:

- No s'han complert les previsions de les Normes, ni ha hagut inversió en infraestructures vàries ni creixement demogràfic.
- El sòl residencial urbanitzable es excessiu per les necessitats de creixement de Capafonts, a més una part està situat en la vall, fet que topogràficament fa difícil la connexió amb el nucli de població.
- Refondre en un document, les modificacions de les Normes subsidiàries tramitades i aprovades.
- Facilitar el desenvolupament dels àmbits, mes pròxims al Nucli, que les Normes subsidiàries contemplaven com a sòl apte per urbanitzar.
- La incorporació de les iniciatives de l'Ajuntament.
- L'adaptació a la legislació urbanística actual.
- La adaptació del planejament a una cartografia més acurada.

4. OBJECTIUS DEL PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL

4.1. OBJECTIUS DEL PLA I CRITERIS D'ACTUACIÓ

La necessitat d'aquest Pla deriva, en general, de les determinacions de la legislació urbanística i, en particular, de la dinàmica pròpia del municipi que assoleix uns nivells d'activitat que fan imprescindible l'establiment d'un marc adequat avui que reguli el seu desenvolupament urbanístic.

Objectius de caràcter genèric del POUM.

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) constitueix una modalitat integrant del sistema de planejament general. Les determinacions d'aquest Pla seran:

- a) La delimitació de les distintes classes de sòl previstes a la legislació urbanística:
 - Assignació d'usos detallats i les normes urbanístiques, definint també el traçat i les característiques de la xarxa viària (alineacions i rasants), així com els polígons d'actuació en sòl urbà.
 - L'establiment de zones d'especial protecció i normes de defensa del patrimoni natural enfront la urbanització i edificació en sòl no urbanitzable.
- b) Aportació d'infraestructures i dotacions públiques:

Les aportacions d'infraestructures es concreten en els àmbits dels polígons d'actuació proposats i aporten una millora del conjunt de dotacions.

D'acord amb les especificacions de la Llei 2/2002 de l'Urbanisme, l'estructura general i orgànica del territori està integrada per: el sistema general viari o de comunicacions i les seves zones de protecció; el sistema hidrogràfic; el sistema de espais lliures i zones verdes; el sistema d'equipaments; i per les xarxes i instal·lacions de serveis tècnics.

4.2. CONTINGUT I OBJECTIUS PRINCIPALS DEL PLA

El Pla d'ordenació urbanística de Capafonts es justifica principalment a causa de la indispensable necessitat de l'estructuració del municipi d'acord amb les noves necessitats d'aquest, les infraestructures generals, de comunicacions, i la pròpia necessitat de reordenar els creixements residencials o de serveis sense malmetre els espais d'alt valor paisatgístic o simplement agrícoles que voregen el nucli.

L'article 3 de la Llei d'Urbanisme defineix desenvolupament sostenible *“com la utilització racional del territori i el medi ambient i comporta conjuminar les necessitats de creixement amb la preservació dels recursos naturals i dels valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals, a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futures”*.

Amb un grau de major precisió, continua: *“El desenvolupament urbanístic sostenible, atès que el sòl és un recurs limitat, comporta també la configuració de models d'ocupació del sòl que evitin la dispersió en el territori, afavoreixin la cohesió social, considerin la rehabilitació i la renovació en sòl urbà, atenguin la preservació i la millora dels sistemes de vida tradicionals a les àrees rurals i consolidin un model de territori globalment eficient.”*

Els principals objectius generals del POUM de Capafonts són els següents:

- Millorar la qualitat de vida
- Fomentar l'equilibri socioeconòmic
- Ordenar el creixement, mitjançant una acció urbanística coherent, que tingui en compte tant els aspectes econòmics públics com els socials i els legals.

Pel que fa al sòl urbà residencial:

El creixement demogràfic de Capafonts és molt baix, per no dir regressiu, però cal dir que dins del nucli es rehabiliten o substitueixen habitatges com a segona residència, i que a l'estiu la població creix considerablement. Sense ser un fenomen extensiu, si és una dada a tenir en compte, fet que ens ha portat a reduir el sòl apte per a urbanitzar, buscant que les possibles iniciatives privades o públiques es concentrin en el nucli històric i evitar el seu abandó i deteriorament. I no en urbanitzacions de segona residència, deslligades del nucli, amb la dificultat afegida de realitzar unes infraestructures difícils d'executar i de mantenir, degut a la topografia, molt accidentada.

Així doncs les actuacions en nucli històric es limitaran a conservar l'estructura actual del municipi, fent un especial esforç en aquells buits que encara no han estat edificats, i que antigament constituïen les eres, per tal de mantenir la memòria d'aquest espai molt propi del Capafonts.

D'altra banda es proposa el creixement natural del nucli, de forma concèntrica, seguint l'estructura de creixement, i completant la trama actual.

En resum es proposa:

- Un creixement moderat del nucli, de forma concèntrica seguint l'estructura actual d'aquest.

- Primar la rehabilitació de l'espai ja ocupat per sobre de l'ocupació de nous territoris i, en aquest sentit, limitar l'extensió de la vila, per tal de mantenir la seva estructura, reomplint els espais interiors buits i no allargar distàncies.
- Delimitar de manera precisa els sòls urbans consolidats i els no consolidats, per plantejar propostes d'ordenació en aquests darrers i delimitar si cal sectors objecte de POUM.
- Establir estratègies de millora i rehabilitació del centre històric. Definit noves afectacions que permetin valorar elements patrimonials, millorar de l'espai lliure...
- Estudiar i potenciar recorreguts urbans, donant valor als equipament, espais lliures i elements d'interès de caràcter cultural o patrimonial.
- Revisar les diferents qualificacions en sòl urbà, en aquells casos que s'observin incoherències amb l'espai construït.

En el sòl no urbanitzable

- Establir directrius ambientals.
- Protegir les zones d'interès agrícola. Preservar els camps i horts existents, no tan sols pel seu valor intrínsec d'activitat econòmica, sinó també per la importància que tenen en el paisatge de la zona.
- Millora i conservació de la xarxa veïnal i rural de camins. Potenciar recorreguts amb interès patrimonial o amb l'objectiu de relacionar fites significatives.
- Delimitar àrees en sòl no urbanitzable objecte d'especial protecció en funció del seu interès ecològic, natural i paisatgístic.

Respecte al patrimoni

- Establir mecanismes de protecció per al patrimoni històric, artístic i arquitectònic.
- Recollir els elements que ja disposen de protecció segons la Llei del patrimoni cultural català.
- Ampliar el llistat d'elements protegits amb aquells que a criteri municipal mereixin aquesta protecció.

4.3. MARC NORMATIU

El marc legal que determina el procés de redacció del POUM és el següent:

- La llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre el règim del sòl i valoracions que regula els aspectes bàsics del règim de propietat i de competència exclusiva de l'Administració Central.(LSV).
- La llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme. (LU).
- El Reglament parcial de la Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme, aprovat pel Decret 287/2003, de 4 de novembre.
- Els Reglaments de Planejament, gestió i disciplina urbanística aprovats, respectivament, pels Reials decrets 2159/1978, 3288/1978 i 2187/1978. (RP), (RG), (RD).
- Els preceptes del Reglament de la Llei sobre protecció de la legalitat urbanística, i del Reglament de la Llei de Mesures d'adequació de l'ordenament urbanístic a Catalunya, aprovats respectivament pels Decrets 308/1982 i 146/1984, que consten al Decret 166/2002 , de 11 de juny, pel qual s'aprova la taula de vigència de les disposicions afectades per la llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme, i que no han estat derogats pel propi Reglament de la Llei 2/2002. (RPL), (RM).
- La legislació sectorial comunitària, estatal, autonòmica i local vigents.

Qualsevol referència, en el POUM a la legislació urbanística vigent, ha d'entendre's que es refereix als anteriors textos.

Al final del procés d'elaboració del Pla, en el moment de la seva aprovació definitiva i posterior publicació, el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal esdevindrà document públic, executiu i obligatori. Les seves determinacions tindran caràcter prevalent sobre qualsevol disposició municipal amb un objectiu semblant.

5. QUADRES NUMÈRICS

	NNSS		INCREMENT		REDUCCIÓ		PROPOSTA 2004	
TERME MUNICIPAL	1330,61	Ha 100,0%					1330,61	Ha 100,0%
SÒL NO URBANITZABLE	1253,69	Ha 94,2%				-67,69 Ha	1321,38	Ha 99,3%
SÒL URBÀ	5,85	Ha 0,4%		3,38			9,23	Ha 0,7%
SÒL URBANITZABLE	71,07	Ha 5,3%				71,07	0	
SÒL URBANITZABLE	71,07	Ha 5,3%						
SÒL URBANITZABLE DELIMITAT	11,07	Ha 0,8%				11,07 Ha		
SÒL URBANITZABLE NO DELIMITAT	60	Ha 4,5%				60 Ha		
						71,07 Ha		
SÒL NO URBANITZABLE	1253,69	Ha 100,0%					1321,38	Ha 100,0%
SÒL NO URBANITZABLE NO PROTEGIT	153,69	Ha 12,3%					221,38	Ha 16,8%
PEIN	1100	Ha 87,7%				1100 Ha	1100	Ha 83,2%
SÒL URBÀ	5,85	Ha 100,0%					9,23	100,0%
SÒL URBÀ CONSOLIDAT	3,92	Ha 67,0%					3,92	42,5%
SÒL URBÀ NO CONSOLIDAT	1,93	Ha 33,0%					5,31	57,5%

En el quadre següent es fa una comparació de les diferències de superfície entre el planejament vigent i la proposta del Pla .Les superfícies estan referides a la medicció damunt de la cartografia digital.

6. CARTOGRAFIA.

S'ha fet servir com a base la següent cartografia digital.

- 1/500 i 1/1000. S'ha digitalitzat la base cartogràfica del CGCCT.
- 1/5000: a partir d'un vol de l'ICC de juny del 1991 cedida per la Diputació de Tarragona

També s'han fet servir, les bases cartogràfiques del CGCCT (1/500 i 1/5000).

La cartografia digitalitzada servirà no tan sols pel Planejament sinó per altres aplicacions, com pot ser mantenir al dia la situació concreta dels serveis (xarxes d'aigua, enllumenat, clavegueram,...).

Octubre de 2006.
L'arquitecte,

Pau Jansà i Olivé.

ANNEX 1, PROCÉS DE TRAMITACIÓ I PÀRTICIPACIÓ CIUTADANA

PROCÉS DE TRAMITACIÓ

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal és un instrument urbanístic i amb transcendència econòmica dins el municipi de Capafonts que comprometen els òrgans de govern i els ciutadans.

Aprovat l'avanç de planejament, els ciutadans podran presentar suggeriments.

Superat aquest tràmit la corporació municipal, després de l'informe tècnic, haurà de resoldre els suggeriments i fer-ne les estimacions que cregui oportunes per tal d'incorporar-les en el text del Pla per a la seva aprovació inicial.

Una vegada aprovat inicialment, els ciutadans podran presentar al·legacions a l'expedient. Superat aquest tràmit, la corporació municipal, després de l'informe tècnic haurà de resoldre les al·legacions i fer-ne les estimacions que cregui oportunes.

Redactat el text refós, si no hi ha modificacions substancials, el projecte del POUM serà sotmès a l'aprovació provisional de la corporació municipal, i s'enviarà a la Comissió d'Urbanisme perquè, si s'escau, l'aprovi definitivament.

Superat aquest procés administratiu, comença pròpiament la gestió del Pla. En aquest moment és quan els particulars podran desenvolupar les actuacions urbanístiques previstes tant en el sòl urbà com no urbanitzable.

Si hi ha una dinàmica de creixement urbanístic, l'Ajuntament podrà plantejar-se opcions en l'execució de projectes municipals que beneficiïn el comú.

Tota la gestió i l'assoliment d'un programa de necessitats passa per l'aprovació d'aquest Pla i dels corresponents projectes que el desenvolupin.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN EL PROCÉS DE PLANEJAMENT

Tal com preveu la Llei d'Urbanisme 2/2002, de 14 de març, en els seus articles 8 i 9.3.a i el seu reglament parcial en l'art. 4, l'Ajuntament juntament amb l'inici dels treballs de revisió del planejament ha de aprovar un programa de participació ciutadana per tal de garantir i fomentar els drets d'iniciativa, d'informació i de participació dels vilatans.

A partir del document que ara es presenta que conté el refós de tot el planejament aprovat fins ara i que permet analitzar de manera global tot el terme i també de les propostes urbanístiques de futur que es plantegen pel municipi, fruit d'una voluntat municipal, es poden iniciar una sèrie de debats incidint entre altres en els següents temes:

-1. L'espai lliure públic: carrers, places, parcs, camins, les rieres i el riu

Anàlisi d'aquest sistema des de l'ús que en fem les persones: llocs de trobada, d'esbarjo, de passeig i/o recorregut a peu o en bicicleta.

-2. La forma urbana del poble i les tipologies de l'edificació

Anàlisi dels teixits existents tant els residencials com els de serveis: façanes, alçades, volums; del tamany dels edificis.

6. Mobilitat transport i aparcament

Anàlisi de la mobilitat interna i externa. Transport públic col·lectiu municipal i supramunicipal. Espai per aparcaments de vehicles.

7. Els equipaments

D'àmbit local i supra local, la localització, les condicions.

8. El paisatge

La imatge urbana del nucli,. Tractament de vores, tractament dels immobles o conjunts amb valor patrimonial, tractament del sòl agrícola,

9. Les funcions productives i la promoció econòmica

Relació entre activitat econòmica, creixement urbanístic i qualitat de vida.

ANNEX 2: LLISTAT DE PLANEJAMENT TRAMITAT

La relació del planejament vigent en el terme de Capafonts és la següent:

- Delimitació de sòl urbà. (Exp. 73/77)

Promotor: Ajuntament de Capafonts
Anul·lada i substituïda per la de les Normes.

- Normes subsidiàries del Planejament de Capafonts. (Exp. 232/77)

Promotor: Ajuntament de Capafonts
Aprovat per la CPU: 31/07/1978 Definitiva
Publicat:

Amb la condició de canviar la pag. 22 (5.2.1.3.3) el retranqueig lateral d'1m per 4m.

- Pla Parcial "Els Motllats". Exp. (171/79)

Promotor:
Denegat per la CTU 25/08/80.

- Estudi de Detall sector Parets de l'Abadia. (Exp. 15/81)

Promotor: Roberto Vergés Ladenet
Assabentat per la CTU 6/05/81.

- Modificació puntual de les Normes Subsidiàries de Capafonts. (Exp: 185/189).

Promotor: Ajuntament de Capafonts
Aprovat per la CUT: 20/07/1989
Publicat:

Tramitada per l'Ajuntament en resposta a la sol·licitud de la propietària dels terrenys, la modificació té com objecte la desclassificació de la zona dels Motllats com a sòl apte per a urbanitzar. Els terrenys estan inclosos en el PEIN.

- Delimitació del sòl sotmès a la contribució territorial urbana.

Proposta d'acord del consell territorial de la propietat immobiliària de Tarragona. Maig de 1989.

- PEIN. Pla especial d'espais d'interès natural.

Decret 328/92 del 14 de desembre
Publicat:

La major part del terme municipal de Capafonts està inclòs en el PEIN a la zona de les muntanyes de Prades, dels sistema Mediterrani central pre-litoral.

ANNEX 3. RECULL DE FOTOGRAFIES DEL MUNICIPI

